

TOHUMCULUK KANUNU

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – Bu Kanunun amacı; bitkisel üretimde verim ve kaliteyi yükseltmek, tohumluklara kalite güvencesi sağlamak, tohumluk üretim ve ticareti ile ilgili düzenlemeleri yapmak ve tohumculuk sektörünün yeniden yapılandırılması ve geliştirilmesi için gerekli olan düzenlemeleri gerçekleştirmektir.

Kapsam

MADDE 2 – Bu Kanun; tarla bitkileri, bağ-bahçe bitkileri, orman bitki türleri ve diğer bitki türleri çoğaltım materyaline ait çeşitlerin ve genetik kaynakların kayıt altına alınması, tohumlukların üretimi, sertifikasyonu, ticareti, piyasa denetimi ve kurumsal yapılanmalar ile ilgili düzenlemeleri kapsar.

Tanımlar

MADDE 3 – Bu Kanunda geçen;

- a) Alt birlik: Faaliyet konularına göre bitki ıslahçıları, tohum sanayicileri ve üreticileri, fide üreticileri, fidan üreticileri, tohum yetiştiricileri, tohum dağıtıcıları, süs bitkileri üreticileri ve tohumculukla ilgili konularda iştigal eden gerçek veya tüzel kişiler tarafından oluşturulan, tüzel kişiliğe sahip, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşunu,
- b) Araştırma kuruluşu: Bitki çeşitlerinin ıslahı veya bulunması ve geliştirilmesi ile ilgili faaliyet gösteren, nitelikleri ve çalışma usul ve esasları Bakanlıkça belirlenen kamu kurum ve kuruluşlarını veya özel kuruluşları,
- c) Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,
- d) Birlik: Türkiye Tohumcular Birliğini,
- e) Çeşit: Bir veya birden fazla genotipin birleşmesinden ortaya çıkan ve kendine has özelliklerle tanımlanan, sözü edilen özelliklerden en az biriyle diğer herhangi bir bitki grubundan ayrılan, değişmeksizin çoğaltılmaya uygunluğu bakımından bir bütün olan, botanik taksonomi içinde yer alan genetik yapıyı,
- f) Çeşit listesi: Kayıt altına alınan ve ticareti yapılan çeşitlerin yayımlandığı listeyi,
- g) Durulmuşluk: Çeşidin, tekrarlanan üretimlerden sonra veya belirli çoğaltım dönemleri sonunda ilgili özellikleri değişmeksizin aynı kalmasını,
- h) Farklılık: Bir çeşidin, müracaatının yapıldığı tarihte herkesçe bilinen çeşitlerden, tescile esas özelliklerden, en az bir tanesi bakımından farklılık göstermesini,
 - 1) Genetik kaynak: Bitki ıslahçıları ve bilim adamlarının ihtiyacı olan genlerin sağlandığı, bitki yapılarında genetik farklılık ve farklı özellikler içeren potansiyel popülasyon, bir ülkede veya bir bölgede doğal olarak bulunan bitkilerin yabani türleri ve bunların geçiş formları, yerel çeşitler, özel amaçlarla geliştirilmiş çeşitler ve bazı önemli karakterlere sahip ıslah materyallerini,
 - i) Islah: Elde bulunan çeşitlerin korunmasını ve devamlılığını sağlama, bunların üzerinde çalışarak özelliklerini daha da iyileştirme, genetik kaynak ve stoklardan yararlanarak çeşit veya çeşitler elde etme amacıyla yapılan çalışmaları,
 - j) Islahçı: Bir çeşidi ıslah eden ya da bulan ve geliştiren gerçek veya tüzel kişileri,
 - k) Kütük: Bu Kanun kapsamında kayıt altına alınan çeşitlerin ve genetik kaynaklar kapsamına giren materyallerin kayıtlı olduğu sicilleri,
 - l) Özel üretim alanları: Tohumluk üretimi yapılması amacıyla, sınırları Bakanlık tarafından belirlenen alanları,
 - m) Standart tohumluk: Kayıt altına alınan çeşitlere ait ve Bakanlık tarafından belirlenen bitki türlerinde, sadece laboratuvar kontrolleriyle ticarete arz edilen tohum veya çoğaltım materyalini,
 - n) Tavsiye listesi: Kayıt altına alınan çeşitlerin, yetiştirilmelerinin uygun olduğu bölgelerin belirlendiği listeyi,
 - o) Tescil: Yurt içinde veya yurt dışında ıslah edilen veya bulunan ve geliştirilen bitki çeşitlerinin farklı, yeknesak ve durulmuş olduğunun ve/veya biyolojik ve teknolojik özellikleri ile hastalık ve zararlılara dayanıklılığının ve tarımsal değerlerinin tespit edilerek kütüğe kaydedilmesini,
 - p) Tohumculuk sektörü: Bitki çeşitlerini ıslah eden, tohumlukları üreten, yetiştiren, işleyen, satan, dağıtan, satışa veya dağıtımına arz eden, ithal veya ihraç eden ya da tohumculuk ile ilgili diğer faaliyetlerde bulunan kamu kurum ve kuruluşları veya özel kuruluşlar ile bu kuruluşların oluşturduğu birlik veya derneklerden müteşekkil yapıyı,
 - r) Tohumluk: Bitkilerin çoğaltımı için kullanılan tohum, yumru, fide, fidan, çelik gibi generatif ve vegetatif bitki kısımlarını,
 - s) Tohumluk kontrolörü: Tohumluk sertifikasyonuna ilişkin kontrolleri yapan, numune alan ve piyasa denetimlerini yaparak bu konularda belge düzenleyen kamu görevlilerini veya özel kişileri,
 - t) Tohumluk kontrolü: Fiziksel ve biyolojik durumları tespit edilen tohumlukların, standartlara uygunluğunun kontrol edilmesini,
 - u) Tohumluk sertifikasyonu: Tohumlukların tarla ve laboratuvar kontrolleri sonucunda genetik, fiziksel, biyolojik ve sağlıkla ilgili değerlerinin standartlara uygunluğunun tespit edilmesi ve bunun belgelendirilmesi işlemini,
 - ü) Tohumluk sınıfı: Tohumlukların üretilmesinde takip edilen döl sırası veya generasyonunu,
 - v) Tohumluk standardı: Tohumluğun fiziksel ve biyolojik niteliklerini belirleyen kalite ölçülerini,
 - y) Üretim izni: Yurt içinde veya yurt dışında ıslah edilen veya bulunan ve geliştirilen bitki çeşitlerinin biyolojik ve teknolojik özellikleri ile hastalık ve zararlılara dayanıklılığının ve tarımsal özelliklerinin tespit edilerek, çeşit tescil edilinceye kadar verilen süreli izni,

z) Yeknesaklık: Çeşidin çoğaltımı esnasında, çoğaltma metoduna bağlı olarak beklenen varyasyonun dışındaki diğer özellikler yönünden bir örneklik göstermesini veya yeterince homojen olmasını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Tohumlukların Kaydı, Üretimi, Sertifikasyonu, Ticareti ve Piyasa Denetimi

Kayıt altına alma

MADDE 4 – Bitki çeşitlerinin tescili, üretim izni ve standart tohumluk çeşit kaydı ile genetik kaynakların kütüğe kaydedilmesi Bakanlık tarafından yapılır.

İslah edilmiş çeşitler farklılık, yeknesaklık ve durulmuşluk ve/veya biyolojik, teknolojik özellikleri ile tarımsal değerleri belirlenmek suretiyle; genetik kaynaklar ise morfolojik ve/veya moleküler karakterizasyonu yapılarak kayıt altına alınır. Süs bitkileri ile çiçek tohumlarında kayıt şartı aranmaz.

Tarımsal bitki türlerine ait çeşitlerin; kayıt altına alınması, kütükte kalış süresi, kayıt altına alınmanın yenilenmesi, kütükten silinmesi, devamlılığın sağlanması, katalog oluşturulması ile ilgili hususlar yönetmelikle belirlenir.

Ayrıca tescil, üretim izni ve standart tohumluk çeşit kaydı ile ilgili usul ve esaslar bitki gruplarına göre yönetmelikle düzenlenir.

Tohumluk üretimi

MADDE 5 – Bakanlık tarafından, bitkisel ve tarımsal özellikleri belirlenerek sadece kayıt altına alınan çeşitlere ait tohumlukların üretimine izin verilir.

Tohumlukların yetiştirileceği özel üretim alanlarının özellikleri ile sınırları içerisinde tohumluk üretimi yapan ve bitkisel ürün yetiştiren gerçek veya tüzel kişilerin uyması gereken hususlar yönetmelikle belirlenir.

Özel üretim alanlarının sınırları içerisinde, Bakanlıkça izin verilmeyen tohumluk veya bitkisel ürün yetiştirilemez.

Tohumculuk sektörü, yurt içinde yatırım yapmak kaydıyla, Avrupa Birliği standartlarında ve uluslararası rekabete uygun bir şekilde gelişmesi amacıyla Bakanlıkça belirlenecek teşvik ve desteklerden yararlandırılır. Destekleme usul ve esasları, Bakanlık tarafından çıkarılacak tebliğ ile düzenlenir.

Tohumluk sertifikasyonu

MADDE 6 – Yurt içinde üretilen, 4 üncü maddeye göre tescil edilen veya üretim izni verilen çeşitlerden, tohumluk sınıflarına göre yetiştirilen ve üretilen tohumluklar, sertifikasyon işlemine tâbi tutulur.

Tarla ve laboratuvar kontrolleri yapılarak, tohumluk standartlarına uygun olarak sertifikalandırılan tohumluklar, usulüne göre ambalajlanarak etiketlenir.

Tohumluk sertifikasyon esasları ile ambalajlama ve etiketlemede uyulacak hususlar, bitki gruplarına göre yönetmelikle belirlenir.

Tohumluk ticareti

MADDE 7 – Yurt içinde sadece kayıt altına alınmış çeşitlere ait tohumlukların ticaretine izin verilir.

Bu tohumluklar, Bakanlık tarafından belirlenmiş nitelik ve standartlara uygun, sertifikalı veya kütüğe kaydedilmek üzere kabul edilmiş veya standart tohumluk olarak ambalajlı ve etiketli olarak ticarete arz edilir.

Tohumlukların ithal edilmesi ve ihracı Bakanlığın iznine tâbidir. İthal edilecek tohumluklarda yurt içi standartlara uygun olma şartı aranır. Tohumluk ithalatı ve ihracatına ilişkin usul ve esaslar, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak Bakanlıkça belirlenir.

Piyasa denetimi

MADDE 8 – Tohumlukları yetiştiren, işleyen ve satışa hazırlayan, dağıtan ve satan gerçek veya tüzel kişiler, Bakanlık tarafından yetkilendirilir ve denetlenir. Yetkilendirme ve denetim ile ilgili usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Ticarete arz edilen tohumlukların standartlara uygunluğu ile etiket ve ambalaj bilgilerinin doğruluğu Bakanlıkça denetlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ücret, İlân, Tazminat ve Ceza Hükümleri

Ücret

MADDE 9 – Sunulan hizmetler ile onaylanan ve düzenlenen belgeler karşılığında, aşağıda belirtilen ücretler alınır:

- a) Başvuru inceleme ücreti.
- b) Tescil ücreti.
- c) Üretim izni ücreti.
- d) Standart tohumluk kayıt ücreti.
- e) Genetik kaynaklar kayıt ücreti.
- f) Sertifikasyon hizmetleri ücreti:
 1. Tarla kontrolleri ücreti.
 2. Laboratuvar kontrolleri ücreti.
 3. Belgelendirme ücreti.

4. Etiket ücreti.
- g) Yayın ücretleri.
- h) Diğer ücretler.

Bu ücretler, her yıl ocak ayında Bakanlık tarafından belirlenerek ilân edilir. Ücretler ile ilgili usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

İlân

MADDE 10 – 4 üncü madde hükümlerine göre kayıt altına alınan çeşitler ile tavsiye listesinde yer alan çeşitler, Bakanlıkça süreli olarak çıkarılacak bültende ilân edilir.

Bültende; kütükten silinen veya tavsiye listesinden çıkarılan çeşitler ile tohumculukla ilgili düzenlemeler hakkındaki bilgiler yayımlanır. Bültende ayrıca yer alacak hususlar, Bakanlık tarafından belirlenir.

Tazminat

MADDE 11 – Fiillerinin ayrıca suç sayılma hâli saklı kalmak üzere, zarara neden olan kusurlu tohumluğu üreten, satan, dağıtan, ithal eden veya başka şekilde piyasaya süren gerçek veya tüzel kişiler, meydana gelen zararı müteselsilen tazmin etmekle yükümlüdür. Bunlar zararı, kusurları oranında birbirlerine rücu edebilirler.

Dava, zarara uğrayanın zarara uğradığının tespit edilmesinden itibaren altı ay içinde, her hâlde zararın meydana gelmesinden itibaren iki yıl içinde açılabilir.

Ceza hükümleri

MADDE 12 – 4 üncü madde gereğince kayıt altına alınan çeşitlere ait tohumlukları;

a) Sertifikasyon işlemine tâbi tutulmadan ve standart tohumluk şartlarına uygun olarak kontrol edilip tohumluk analiz raporu alınmadan,

b) Bakanlıkça belirlenmiş asgarî tohumluk standardının altına düşürülmüş olarak veya tağşiş edilerek,

c) Yönetmeliğe uygun şekilde ambalajlamadan veya etiketlemeden ya da taklit ambalajlar veya taklit etiketlerle isim ve marka taklidi yaparak veya isim ve marka dışında da olsa iltibasa mahal verecek şekilde ibareler kullanarak,

d) Yönetmeliğine uygun hazırlandığı ve ilaçlandığı bilindiği halde, amacı dışında yemlik veya yemeklik olarak,

e) Sertifika işlemine tâbi tutulmadığı veya kontrol edilmediği hâlde, sertifikalandırılmış veya kontrol edilmiş gibi göstererek,

f) Çeşidin kayıt altına alınmasında belirlenen niteliklere uygun olmayacak şekilde yanıltıcı tanıtım ve reklâm yaparak,

Satanlar, dağıtanlar, satışa ve dağıtıma arz edenler veya şahsî ihtiyacından fazlasını ticarete konu olacak kadar elinde bulunduranlara onbin Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir. Fiilin tekrarı halinde beş yıl süreyle faaliyetten men edilir. Bu tohumluklara Bakanlık tarafından el konulur ve bu tohumlukların müsaderesine sulh ceza mahkemesince karar verilir. Müsadere edilen tohumlukların imha edilmesine karar verildiği takdirde, imha işlemi masrafları bu fiilleri işleyenlere ait olmak üzere, Bakanlık tarafından gerçekleştirilir.

Bakanlıktan yetki almadan tohumluk yetiştiren, işleyen, satışa hazırlayan, dağıtan veya satan kişi veya kuruluşlara, onbin Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir. Fiilin tekrarı halinde para cezası iki kat olarak uygulanır. Bu tohumluklara Bakanlık tarafından el konulur ve bu tohumlukların müsaderesine sulh ceza mahkemesince karar verilir. Müsadere edilen tohumlukların imha edilmesine karar verildiği takdirde, imha işlemi masrafları bu fiilleri işleyenlere ait olmak üzere, Bakanlık tarafından gerçekleştirilir.

Bakanlıkça gerekli izni verilmeyen ve kontrolleri yapılmayan tohumlukları, ithal ve ihraç edenler ile ithal ve ihraç işlemlerinde gerçeğe aykırı bilgi ve belge verenler veya belgeler üzerinde tahrifat yaptıkları tespit edilenlere, yirmibeşbin Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir. Fiilin tekrarı halinde beş yıl süreyle faaliyetten men edilir. Bu tohumluklara Bakanlık tarafından el konulur ve bu tohumlukların müsaderesine sulh ceza mahkemesince karar verilir. Müsadere edilen tohumlukların imha edilmesine karar verildiği takdirde, imha işlemi masrafları bu fiilleri işleyenlere ait olmak üzere, Bakanlık tarafından gerçekleştirilir.

Bakanlıkça belirlenen tohumluk özel üretim alanları sınırları içerisinde kurallara uymadan tohumluk veya bitkisel ürün yetiştiren kişilere üçbin Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu ekilişler, masrafları üretimi yapanlara ait olmak üzere, Bakanlıkça söktürülür ve gerektiğinde imha edilir.

Bu maddede belirtilen idarî para cezaları, o yerin en büyük mülkî amiri tarafından verilir. Verilen idarî para cezalarına dair kararlar ilgililere, 11.2.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebliğat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. Bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz üzerine verilen karar kesindir. İtiraz, zaruret görülmeyen hâllerde evrak üzerinde inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır. Bu Kanuna göre verilen idarî para cezaları, 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

Hükümün ilânı

MADDE 13 – Tohumlukların müsaderesine ilişkin dava sonucunda haklı çıkan tarafın menfaatinin veya haklı bir sebebin bulunması hâlinde, masrafları karşı tarafa ait olmak üzere, kesinleşmiş kararın günlük gazete veya benzeri vasıtalarla tamamen veya özet olarak ilân edilmesini talep etme hakkı vardır. İlânın şekli ve kapsamı ile ceza veya tazminat bedeli ile orantılı olarak tayin edilecek ilân bedeli kararda belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **İstisna ve Yetki Devri**

İstisna

MADDE 14 – İhracat amacıyla ithal edilip üretilen bitkisel ürün veya tohumluklarda kayıt altına alınma şartı aranmaz. Bu madde kapsamındaki bitkisel ürünlerin ticareti Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara göre düzenlenir. Ayrıca, ticarete konu olmamak ve şahsî ihtiyaç miktarı ile sınırlı kalmak kaydıyla, çiftçiler arasında yapılacak tohumluk mübadeleleri ile deneme ve denetim amacıyla kullanılan ve miktarları Bakanlıkça belirlenen tohumluklar, bu Kanun hükümlerinden müstesnadır.

Yetki devri

MADDE 15 – Bakanlık, gerekli gördüğü hâllerde, 5 inci, 6 ncı, 7 nci ve 8 inci maddelerde belirtilen yetkilerini, kısmen veya tamamen Birliğe, kamu kurum ve kuruluşlarına, özel hukuk tüzel kişilerine veya üniversitelere; şartları belirlenmek kaydıyla, süreli veya süresiz olarak devredebilir.

Yetkiyi alanın, belirlenen şartlara uymaması hâlinde, devredilen yetkiler Bakanlıkça geri alınır. Yetki devredilen kişilerin, kastî olarak resmî kontrollerdeki kuralları ihlâl ettiği belirlendiğinde, ilgili tohumlukların belirlenen standartları karşıladığı durumlar haricinde, bunların düzenledikleri sertifikalar hükümsüz kılınır.

Belirli bir süreyle devredilen yetkiler süre bitiminde Bakanlıkça geri alınabilir veya belirlenen şartlarla yeniden devredilebilir.

Yetki devrinin şartları, yetki devredilecek Birlik, kamu kurum ve kuruluşları, özel hukuk tüzel kişileri ve üniversitelerle ilgili teknik ve fizikî şartlara ilişkin usul ve esaslar ile yetki devrinin geri alınmasında uygulanacak hususlar yönetmelikle belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Alt Birlikler ve Türkiye Tohumcular Birliği

Alt birliklerin kuruluşu

MADDE 16 – Alt birlikler, tohumculuk sektörünün geliştirilmesi ile sektörde faaliyet gösteren gerçek veya tüzel kişiler arasında meslekî dayanışma sağlayarak meslekî faaliyetleri kolaylaştırmak, tohumculuk faaliyetinde bulunanların ekonomik ve sosyal haklarının korunmasını sağlamak ve mevzuatla verilen görevleri yerine getirmek amacıyla bitki ıslahçıları, tohum sanayicileri ve üreticileri, fide üreticileri, fidan üreticileri, tohum yetiştiricileri, tohum dağıtıcıları, süs bitkileri üreticileri ve tohumculukla ilgili diğer konularla iştigal eden en az yedi gerçek veya tüzel kişi tarafından faaliyet konularına göre kurulan, tüzel kişiliğe sahip kamu kurumuna niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.

Alt birlik, kuruluş ve çalışma esaslarını belirleyen tüzük ile Bakanlığa başvurur. Tüzükte ve kurucuların hukukî durumlarında mevzuata aykırılık ve noksanlık yoksa, alt birliğin kuruluşu Bakanlıkça onaylanır ve durum alt birliğe en geç onbeş gün içinde bildirilir. Alt birlik tüzüğü, alt birliğe yapılan yazılı bildirimden sonra onbeş gün içinde yerel bir gazetede ilân edilir. Alt birlik, tüzüğünün ilân edildiği günü izleyen üç ay içerisinde, ilk genel kurulunu toplamak ve organlarını oluşturmak zorundadır. Tüzük değişikliği kuruluş işlemlerine tâbidir.

Kuruluş bildirisinde, birlik tüzüğünde ve kurucuların hukukî durumlarında mevzuata aykırılık veya noksanlık tespit edildiği takdirde, bunların giderilmesi geçici yönetim kurulundan yazı ile istenir. Bu yazının tebliğinden itibaren otuz gün içinde belirtilen noksanlıklar tamamlanmaz veya mevzuata aykırılık giderilmez ise Bakanlığın ihbarı üzerine Cumhuriyet Savcılığı, birliğin feshi için yetkili mahkemeye başvurur. Cumhuriyet Savcılığı birliğin faaliyetlerinin durdurulmasını da isteyebilir.

Aynı konuda faaliyet gösteren birden fazla alt birlik kurulamaz. Tohumculukla iştigal eden gerçek veya tüzel kişiler faaliyet konularına göre birden fazla alt birliğe üye olabilirler; ancak, aynı anda birden fazla yönetim kurulunda görev alamazlar. Alt birliklerin faaliyet konuları ile ilgili çalışma merkezleri Bakanlıkça tespit edilir.

Üyelik

MADDE 17 – Tohumculukla ilgili faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişiler, faaliyet konuları ile ilgili alt birliğe üye olmak zorundadır. Üyelik ile ilgili usul ve esaslar alt birliğin tüzüğünde belirlenir.

Gerçek veya tüzel kişi alt birlik üyeleri, alt birliğe giriş sırasında giriş aidatı ve her yıl için yıllık aidat ödemekle yükümlüdür. Giriş aidatı ile yıllık aidat, onaltı yaşından büyükler için uygulanan aylık asgarî ücretin brüt tutarının yüzde onundan az, dört katından fazla olamaz. Giriş aidatının alındığı yıl için ayrıca yıllık aidat alınmaz. Süresinde ödenmeyen aidatlar alt birlikçe kanunî faizi ile tahsil edilir.

Alt birliğin görevleri

MADDE 18 – Alt birliğin görevleri şunlardır:

- a) Üyeleri arasında iletişim ve dayanışma sağlamak.
- b) Üyelerinin ve tohumculuk sektöründe faaliyet gösteren kişilerin, meslekî bilgi ve görgülerini geliştirmek üzere konferans, panel, kurs, seminer ve benzeri eğitim faaliyetlerinde bulunmak, kitap ve süreli yayınlar hazırlamak veya hazırlatmak.
- c) Faaliyet gösterdikleri tohumculuk alt sektörünün geliştirilmesi için konuları ile ilgili yatırım yapmak, inceleme ve araştırma yapmak veya yaptırmak ve raporlar düzenlemek.

d) Tohumculuk sektörüyle ilgili kararların oluşmasına yardım etmek üzere öneriler ve raporlar hazırlamak ve bunları Birliğe sunmak.

e) Birliğe üye olarak ülke tohumculuğunun gelişmesine katkı sağlamak.

f) Mevzuatla verilecek görevleri yerine getirmek.

Alt birlik organları

MADDE 19 – Alt birliğin organları; genel kurul, yönetim kurulu, denetim kurulu ve disiplin kurulundan oluşur.

Alt birlik genel kurulu

MADDE 20 – Alt birlik genel kurulu, alt birlik üyelerinden oluşur. Yılda bir defadan az olmamak üzere ve yönetim kurulunun çağrısı üzerine üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır. Yönetim kurulunun veya denetim kurulunun kararı yahut genel kurul üyelerinin beşte birinin yazılı istemi üzerine olağanüstü toplantıya çağrılır. İlk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanamazsa ikinci toplantıda çoğunluk aranmaz. Ancak, ikinci toplantıya katılan üye sayısı; yönetim, denetim ve disiplin kurulları asıl üyelerinin toplamının iki katından az olamaz. Bu toplantıda da gerekli çoğunluk sağlanamazsa alt birlik feshedilmiş sayılır. Toplantılarda kararlar, hazır bulunanların salt çoğunluğu ile alınır.

Alt birlikler, iki yıllık bir dönem için Birlik genel kurul toplantılarına katılmak üzere, on asıl ve on yedek temsilci seçer. Genel kurulun toplantıya çağrılması, toplanma ve Birlik genel kurulu temsilcilerinin belirlenmesi ile ilgili usul ve esaslar alt birliğin tüzüğünde belirlenir.

Alt birlik genel kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

a) Alt birlik organlarını seçmek.

b) Üyelik şartları, üyelikten çıkma ve çıkarılma konusunda karar vermek.

c) Giriş aidatı ve yıllık aidatı belirlemek.

d) Meslekleri ile ilgili tohumculuk alt sektörünün geliştirilmesi için temel ilkeleri belirlemek.

e) Yönetim Kurulu ve denetim kurulu raporlarını görüşmek ve ibra edilip edilmemesine karar vermek.

f) Yönetim kurulunca hazırlanan bütçeyi görüşmek ve onaylamak.

g) Alt birliğin çalışmaları ve yönetilmesi ile ilgili genel ilkeleri belirlemek.

h) Alt birlik adına taşınır ve taşınmaz mal almak, satmak, ipotek etmek ve bunlar üzerinde her türlü aynî hak tesis etmek konusunda yönetim kuruluna yetki vermek.

ı) Birlik genel kurulu ve hakem kuruluna temsilci seçmek.

i) Tohumculuk faaliyetleri ile ilgili tesis, laboratuvar, işletme, eğitim merkezi kurulması ve bu yerlerin alet, ekipman ve diğer ihtiyaçlarının giderilmesi konusunda yönetim kuruluna yetki vermek.

j) Genel kurul toplantı kararlarının birer suretini Birliğe göndermek.

k) Tohumculuk sektörünün güncel konularını görüşmek.

Alt birlik yönetim kurulu

MADDE 21 – Alt birlik yönetim kurulu iki yıllık bir dönem için genel kurul üyeleri arasından seçilen en az beş asıl ve aynı sayıda yedek üyeden oluşur. Yönetim kurulu asıl üyeleri, ilk toplantılarında yönetim kurulunun vereceği görevleri yürütmek üzere gizli oyla, kendi aralarından bir başkan, bir başkan yardımcısı ve bir sayman üye seçerler. Yönetim kurulunun vereceği görevler ile alt birliğin işlerini yürütmek üzere bir genel sekreter tayin edilir. Genel sekreterin nitelikleri ile görevleri, alt birlik tüzüğünde belirlenir.

Yönetim kurulu başkanı; yönetim kuruluna başkanlık ve alt birliği temsil eder. Alt birliğin malî işlerinden ve bu konu ile ilgili defter ve kayıtların tutulmasından sayman üye ile birlikte, diğer defterler ve yazışmalarla ilgili olarak da genel sekreterle birlikte sorumludur. Başkanın yokluğunda kendisine başkan yardımcısı vekâlet eder. Üst üste iki dönem başkanlık yapanlar aradan iki seçim dönemi geçmedikçe aynı göreve yeniden seçilemezler.

Yönetim kurulu ayda bir defadan az olmamak üzere başkanın çağrısı ile salt çoğunlukla toplanır. Katılanların salt çoğunluğu ile karar alınır; eşitlik halinde kararı, başkanın oyu belirler.

Yönetim kurulu toplantılarına ilişkin usul ve esaslar, alt birlik tüzüğü ile belirlenir.

Yönetim kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

a) Genel kurul gündemini hazırlamak ve genel kurulu toplantıya çağırarak.

b) Alt birliğin dönem bilançosunu, faaliyet raporunu ve tahmini bütçesini hazırlayıp genel kurula sunmak.

c) Genel kurul kararlarını uygulamak.

d) Üyeler arasında iletişim ve dayanışmayı sağlamak.

e) Üyelerin ve tohumculuk sektöründe faaliyet gösteren kişilerin meslekî bilgi ve görgülerinin artırılması ve geliştirilmesi için konferans, seminer, kurs, sempozyum ve benzeri eğitim işlerini düzenlemek.

f) Tohumculuk sektörünün geliştirilmesi için gerekli çalışmaları yapmak, sektörle ilgili inceleme ve araştırma yapmak veya yaptırmak.

g) Üyeler hakkında disiplin cezasını gerektiren veya suç teşkil eden fiillerin varlığı hâlinde, disiplin kurulunu göreve çağırarak.

h) Alt birlik adına taşınır ve taşınmaz mal almak, satmak, ipotek etmek ve bunlar üzerinde her türlü aynî hak tesis etmek.

ı) Genel kurulca verilecek diğer görevleri yapmak.

Alt birlik denetim kurulu

MADDE 22 – Denetim kurulu, genel kurul tarafından iki yıllık bir dönem için alt birlik üyeleri arasından seçilen üç asıl ve üç yedek üyeden oluşur. Denetim kurulu yılda en az iki defa toplanır ve üyeler ilk toplantılarında kendi aralarından gizli oyla bir başkan seçerler.

Denetim kurulunun toplanma usul ve esasları alt birlik tüzüğü ile belirlenir.

Denetim kurulunun görevleri şunlardır:

- Alt birliğin tüm hesap ve işlemlerini incelemek.
- Hesap ve işlemlerde gördüğü aksaklıkları en geç onbeş gün içinde yönetim kuruluna sunmak.
- İki yıllık denetim sonuçlarını bir rapor hâlinde genel kurula sunmak.
- Gerektiğinde genel kurulu olağanüstü toplantıya çağırarak.

Alt birlik disiplin kurulu

MADDE 23 – Disiplin kurulu, genel kurulca iki yıllık bir dönem için alt birlik üyeleri arasından seçilen üç asıl ve üç yedek üyeden oluşur. Disiplin kurulu, yönetim kurulunun çağrısıyla toplanır. Disiplin kurulu üyeleri ilk toplantılarında gizli oyla kendi aralarından bir başkan ve bir de raportör seçerler.

Toplanma ve disiplinle ilgili usul ve esaslar alt birlik tüzüğü ile belirlenir.

Disiplin kurulunun görevleri şunlardır:

- Yönetim kurulunun disiplin kovuşturması açılmasına dair kararı üzerine inceleme yaparak disiplinle ilgili kararları uygulamak ve cezaları vermek.
- Yönetim kurulunun vereceği diğer görevleri yapmak.

Alt birlik gelir ve giderleri

MADDE 24 – Alt birliklerin gelirleri şunlardır:

- Giriş aidatı ve yıllık aidat.
- Üyelerin tohumculukla ilgili ürün, mal ve hizmet satışlarından binde üç oranında kesilecek komisyon.
- Yatırım, ortaklık ve işletme gelirleri ile laboratuvar ve benzeri tesis gelirleri.
- Fuar, organizasyon, reklâm, tanıtım ve yayıncılık gelirleri.
- İsim hakkı, logo, tohumluk etiketi, sözleşme ücretleri, hakemlik, arabuluculuk, danışmanlık, eğitim ve toplantı gelirleri.
- Taşınır ve taşınmaz mallardan elde edilen gelirler.
- Alt birlik yetkisinde bulunan işlemlerle ilgili izin, yetki belgesi ve tasdik ücretleri.
- Faaliyet konuları ile ilgili diğer gelirler.

Alt birliğin giderleri, bu Kanun kapsamında verilen görevler ile kuruluş amaçları çerçevesinde yürütülen görevlerin ifasına yönelik faaliyetlerle ilgili giderlerdir.

Fesih

MADDE 25 – Alt birlik genel kurulu, genel kurula katılma hakkına sahip tüm üyelerin üçte iki çoğunluğu ile fesih kararı alabilir. İlk toplantıda çoğunluk sağlanamaması hâlinde ikinci toplantıda yönetim, denetim ve disiplin kurulu üye sayısının iki katından az olmamak üzere katılan üyelerle toplantı yapılabilir. Bu durumda fesih kararı, toplantıya katılanların üçte iki çoğunluğuyla alınır. Fesihle ilgili usul ve esaslar alt birlik tüzüğü ile belirlenir.

Türkiye Tohumcular Birliği

MADDE 26 – Türkiye Tohumcular Birliği; alt birlikler arasındaki işbirliği ve dayanışmayı temin etmek, tohumculuk sektörünün geliştirilmesi ile sektörde faaliyet gösterenler arasında meslekî dayanışma sağlamak ve mevzuatla verilen görevleri yerine getirmek amacıyla alt birliklerce kurulan, tüzel kişiliğe sahip, kamu kurumu niteliğinde meslek üst kuruluşudur. Birliğin kuruluşundan sonra alt birlikler, Birliğe üye olmak zorundadır.

Birliğin görevleri

MADDE 27 – Birlik, ülkenin tohumculuk sektörünün geliştirilmesini sağlamak amacıyla aşağıda belirlenen görevleri yapar:

- Tohumculuk sektörünün geliştirilmesi ve tohumculuk politikalarının oluşturulmasına yardımcı olmak için Bakanlığa önerilerde bulunmak.
- Ülkede ticareti yapılan tohumlukların kalite güvencesinin sağlanması için sistem oluşturmak.
- Tohumculuk konusunda hazırlanan düzenlemelere ilişkin görüş bildirmek.
- Üyeleriyle, kamu kurum ve kuruluşları ve diğer meslekî kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyon sağlamak.
- Üyeleri arasında çıkacak uyuşmazlıklarda, tarafların talebi üzerine arabuluculuk yapmak.
- Ulusal ve uluslararası meslek örgütleri ile teknik işbirliği yapmak ve gerektiğinde bu örgütlere üye olmak.
- Tohumculuk sektöründe araştırmacı ve ıslahçılara burs, hibe ve destek sağlayarak teknik kadroların oluşmasını sağlamak.
- Üyelerinin ve tohumculuk sektöründe faaliyet gösterenlerin uymaları gereken meslekî etik kurallarını belirlemek.
- Tohumluk üretim sözleşmeleri düzenlemek ve uygulanmasını izlemek.
- Tohumculuk sektörü ile ilgili yatırım yapmak, menkul ve gayrimenkul almak, satmak, rehinlemek, ödünç para almak, kuruluş amaçları doğrultusunda sosyal yardımlarda bulunmak.
- Bakanlıkça bu Kanun kapsamında verilecek diğer iş ve işlemleri yapmak.

k) Mevzuatla verilecek diğer iş ve işlemleri yapmak.

Birliğin organları

MADDE 28 – Birliğin organları; Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu, Disiplin Kurulu ve Hakem Kuruludur.

Birlik Genel Kurulu ve görevleri

MADDE 29 – Birlik Genel Kurulu, alt birliklerin kendi üyeleri arasından iki yıl için seçecekleri temsilcilerden oluşur. Temsilcilerin alt birliklerden çıkması, çıkarılması, ölümü, istifası hâllerinde yerlerine yedek temsilciler Genel Kurula katılırlar. Temsilcilerin Genel Kurula katılma masrafları, temsil ettikleri alt birlik tarafından karşılanır.

Genel Kurul, yılda bir defadan az olmamak üzere yönetim kurulunun çağrısı üzerine toplanır. Yönetim kurulunun veya denetim kurulunun kararı yahut genel kurul üyelerinin beşte birinin yazılı istemi üzerine olağanüstü toplantıya çağrılır. İlk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanamazsa ikinci toplantıda çoğunluk aranmaz. Ancak, ikinci toplantıya katılan temsilci sayısı; yönetim, denetim ve disiplin kurulları asıl üyelerinin toplamının iki katından az olamaz. Genel Kurul, temsilci tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantılarda kararlar, hazır bulunanların salt çoğunluğu ile alınır.

Genel Kurulun toplantıya çağırılması ve toplantılarla ilgili usul ve esaslar Birlik Tüzüğünde belirlenir.

Genel Kurulun görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Alt birlikler arasında işbirliği kurmak ve bunların gelişimi için gerekli tedbir ve kararları almak.
- b) Tohumculuk alt sektörünün geliştirilmesi için temel ilkeleri belirlemek.
- c) Birlik organlarını seçmek.
- d) Birliğin çalışmaları ve yönetilmesi ile ilgili genel ilkeleri belirlemek.
- e) Yönetim Kurulunca hazırlanan bütçeyi görüşmek ve onaylamak.
- f) Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu raporlarını görüşmek ve ibra edilip edilmemesine karar vermek.
- g) Alt birliklerce hazırlanan genel düzenlemeleri onaylamak.
- h) Gerekli gördüğü hâllerde komisyonlar kurmak.
- i) Birlik adına taşınır ve taşınmaz mal almak, satmak, ipotek etmek ve bunlar üzerinde her türlü aynî hak tesis etmek konusunda Yönetim Kuruluna yetki vermek.
- j) Tohumculuk faaliyetleri ile ilgili tesis, laboratuvar, işletme, eğitim merkezi kurulması ve bu yerlerin alet, ekipman ve diğer ihtiyaçlarının giderilmesi konusunda Yönetim Kuruluna yetki vermek.
- k) Tohumculuk sektörünün güncel konularını görüşmek.
- l) Alt birliğin gelirlerinden Birlik için ayrılacak katkı payını belirlemek.
- m) Mevzuatla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Birlik Yönetim Kurulu ve görevleri

MADDE 30 – Birlik Yönetim Kurulu, iki yıllık bir dönem için temsilciler arasından Birlik Genel Kurulunca her alt birlikten en az bir temsilci olmak üzere seçilen asgarî beş asıl ve aynı sayıda yedek üyeden oluşur. Asıl üyeler ilk toplantılarında, Yönetim Kurulunun vereceği görevleri yürütmek üzere gizli oyla, kendi aralarından bir Başkan, bir Başkan Yardımcısı ve bir Sayman seçerler. Yönetim Kurulu Başkanı aynı zamanda Birliğin de başkanıdır. Yönetim Kurulunun vereceği görevler ile Birliğin işlerini yürütmek üzere bir Genel Sekreter tayin edilir. Genel Sekreterin nitelikleri ile görevleri, Birlik Tüzüğünde belirlenir.

Yönetim Kurulu Başkanı; Yönetim Kuruluna başkanlık ve Birliği temsil eder. Birliğin malî işlerinden ve bu konu ile ilgili defter ve kayıtların tutulmasından Sayman üye ile birlikte; diğer defterler ve yazışmalarla ilgili olarak da Genel Sekreterle birlikte sorumludur. Başkanın yokluğunda kendisine Başkan Yardımcısı vekâlet eder. Üst üste iki dönem Başkanlık yapanlar aradan iki seçim dönemi geçmedikçe aynı göreve yeniden seçilemezler.

Yönetim Kurulu ayda bir defadan az olmamak üzere Başkanın çağrısı üzerine salt çoğunlukla toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alır. Eşitlik halinde kararı, Başkanın oyu belirler.

Yönetim Kurulu toplantılarına ilişkin usul ve esaslar Birlik Tüzüğü ile belirlenir.

Yönetim Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Genel Kurul gündemini hazırlamak ve toplantıya çağırarak.
- b) Birliğin dönem bilânçosunu, faaliyet raporunu ve tahminî bütçesini hazırlayıp Genel Kurula sunmak.
- c) Genel Kurul kararlarını uygulamak.
- d) Alt birlikler arasında iletişim ve dayanışmayı sağlamak.
- e) Üyelerin ve tohumculuk sektöründe faaliyet gösteren kişilerin meslekî bilgi ve görgülerinin artırılması ve geliştirilmesi için konferans, seminer, kurs, sempozyum ve benzeri eğitim işlerini düzenlemek.
- f) Tohumculuk sektörünün geliştirilmesi için gerekli çalışmaları yapmak, sektörle ilgili inceleme ve araştırma yapmak veya yaptırmak.
- g) Üyeler hakkında disiplin cezasını gerektiren veya suç teşkil eden fiillerin varlığı hâlinde, Disiplin Kurulunu göreve çağırarak
- h) Birlik adına taşınır ve taşınmaz mal almak, satmak, ipotek etmek ve bunlar üzerinde her türlü aynî hak tesis etmek.
- i) Alt birliklerin aidatlarını süresi içinde yatırmalarını sağlamak ve bu konuda gerekli denetimleri yapmak.
- j) Genel kurulca verilecek diğer görevleri yapmak.

Birlik Denetim Kurulu ve görevleri

MADDE 31 – Birlik Denetim Kurulu, Birlik Genel Kurulunca iki yıllık bir dönem için temsilciler arasından seçilen iki asıl ve iki yedek üye ile Bakanlık tarafından belirlenen bir asıl ve bir yedek üyeden oluşur. Denetim Kurulu yılda en az iki defa toplanır, üyeler ilk toplantılarında, kendi aralarından gizli oyla bir başkan seçerler.

Denetim Kurulunun toplanma usul ve esasları Birlik Tüzüğü ile belirlenir.

Denetim Kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Birliğin tüm hesap ve işlemlerini incelemek.
- b) Hesap ve işlemlerde gördüğü aksaklıkları, en geç onbeş gün içinde Yönetim Kuruluna sunmak.
- c) İki yıllık denetim sonuçlarını, bir rapor hâlinde Genel Kurula sunmak.
- d) Gerektiğinde Genel Kurulu olağanüstü toplantıya çağırarak.

Birlik Disiplin Kurulu ve görevleri

MADDE 32 – Birlik Disiplin Kurulu, Genel Kurul tarafından iki yıllık bir dönem için temsilciler arasından seçilen üç asıl ve üç yedek üyeden oluşur. Disiplin Kurulu, Yönetim Kurulunun çağrısı üzerine toplanır. İlk toplantılarında gizli oyla kendi aralarından bir başkan ve bir de raportör seçerler.

Toplanma ve disiplinle ilgili usul ve esaslar Birlik Tüzüğü ile belirlenir.

Disiplin Kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Yönetim Kurulunun disiplin kovuşturması açılmasına dair kararı üzerine inceleme yaparak disiplinle ilgili kararları uygulamak ve cezaları vermek.
- b) Yönetim Kurulunun vereceği diğer görevleri yapmak.

Birlik Hakem Kurulu ve görevleri

MADDE 33 – Birlik Hakem Kurulu, alt birliklerin kendi üyeleri arasından iki yıl için seçecekleri, konu uzmanı en az ikişer temsilciden oluşur. Seçilen temsilci sayısı kadar da yedek temsilci seçilir. Temsilcilerin birliklerden çıkması, çıkarılması, ölümü, istifası hâllerinde yerlerine yedek temsilciler Hakem Kuruluna katılır. Hakem Kurulu asıl üyeliğine seçilen temsilciler, Birlik ve alt birlik organlarında görev alamazlar.

Hakem Kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Birlik ve alt birlikler, alt birlikler ve üyeleri ile alt birlik üyeleri ve üçüncü kişiler arasında ortaya çıkacak ihtilafları uzlaşma, arabuluculuk ve hakemlik yoluyla çözmek.
- b) Birliğin uluslararası uzlaşma, arabuluculuk ve hakemlikle ilgili yükümlülükleri çerçevesindeki görevlerini yürütmek.
- c) Çalışma raporlarını Genel Kurula sunmak.

Birliğin gelir ve giderleri

MADDE 34 – Birliğin gelirleri şunlardır:

- a) Genel Kurul tarafından 17 nci maddedeki sınırlar çerçevesinde belirlenecek giriş aidatı ve yıllık aidatlar ile alt birliklerin her yıl brüt gelirlerinden ayıracakları en az yüzde onu oranında ödeyecekleri katılım payı.
- b) Yatırım, ortaklık ve işletme gelirleri ile laboratuvar ve benzeri tesis gelirleri.
- c) Fuar, organizasyon, reklam, tanıtım ve yayın gelirleri.
- d) İsim hakkı, logo, tohumluk etiketi, sözleşme ücretleri, hakemlik, arabuluculuk, danışmanlık, eğitim ve toplantı gelirleri.

e) Taşınır ve taşınmaz mallardan elde edilen gelirler.

f) Yetkisinde bulunan işlemlerle ilgili izin, yetki belgesi ve tasdik ücretleri.

g) Faaliyet konuları ile ilgili diğer gelirler.

(a) bendi hükmü uyarınca; Birlik Genel Kurulu tarafından belirlenen en az yüzde on oranındaki katılım payı, Birlik Yönetim Kurulunun belirleyeceği bankalardan birine Birlik adına, alt birlik tarafından yatırılır. Katılım payları, bir önceki yıl brüt gelirleri üzerinden hesap edilerek izleyen yılın mart, haziran, eylül ve aralık aylarında eşit dört taksitte ödenir. Zamanında ödenmeyen katılım payları kanunî faizi ile birlikte tahsil edilir.

Birliğin giderleri, bu Kanun kapsamında verilen görevler ile kuruluş amaçları çerçevesinde yürütülen görevlerin ifasına yönelik faaliyetlerle ilgili giderlerdir.

Alt birlik ve Birlik organları seçimlerine katılma nitelikleri

MADDE 35 – Alt birlik ve Birliğe kayıtlı, onsekiz yaşını bitirmiş gerçek kişilerle, tüzel kişilerin tescilli ana sözleşmelerinde temsil ve bağlayıcı işlemler yapma yetkisi verilen gerçek kişi temsilcileri, bu Kanun hükümlerine göre alt birlik ve Birlik organlarının seçimlerinde oy kullanabilirler.

Alt birlik ve Birlik organlarına seçilebilmek için;

- a) Türk vatandaşı olmak,
- b) En az iki yıldır alt birliğe kayıtlı olmak,
- c) Seçim tarihinde yirmibeş yaşını doldurmuş olmak,
- d) İflas etmemiş ya da iflas etmiş olsa bile itibarını yeniden kazanmış olmak,
- e) Taksirli suçlar hariç olmak üzere ağır hapis veya iki yıldan fazla hapis cezasıyla cezalandırılmamış olmak yahut affa uğramış veya tecil edilmiş olsalar bile basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, evrakta sahtekarlık, inancı kötüye kullanma, yalan yere tanıklık, kaçakçılık, hileli iflas, görevi kötüye kullanma, resmî ihale ve alım

satımlara fesat karıştırma, kara para aklama, Devlet sırlarını açığa vurma, terör, vergi kaçakçılığına iştirak suçlarından dolayı hüküm giymemiş olmak,

f) Ticaret ve sanat icrasından hükmen yasaklanmamış olmak,

g) Ticarî, zirai ve sınaî kazanç dolayısıyla gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olmak,

h) Okur, yazar olmak,

şartları aranır.

Yerli ve yabancı tüzel kişilerin, tescilli ana sözleşmelerinde temsil ve bağlayıcı işlemler yapma yetkisi verilen ve yukarıdaki özellikleri taşıyan gerçek kişi temsilcileri, bu Kanun hükümlerine göre alt birlik ve Birlik organlarına seçilebilirler. Seçilme yeterliliğini kaybedenlerin alt birlik ve Birlikteki görevleri sona erer. Organların seçimlerine katılma niteliklerine ilişkin diğer hususlar Birlik Tüzüğünde belirlenir.

Alt birlik ve Birlik üyelerinin haklarının kullanılabilmesi için tüzel kişilerin; sahibi, ortağı, yönetim kurulu üyesi, genel müdürü, Murahhas azası seviyesinde üst düzey yöneticisi ve şirketi temsile, ahzu kabza yetkili olması ve bu hâlinin seçimden en az altı ay öncesini kapsaması şarttır.

Üye tüzel kişinin münfesihi olması hâlinde, üyeliği ile birlikte seçilmiş olduğu alt birlik ve Birlik organlarındaki görevi sona erer.

Alt birlik ve Birlik organlarının seçim esasları

MADDE 36 – Alt birlik ve Birliğin organlarının bu Kanunda belirtilen seçimleri, yargı gözetimi altında, gizli oy ve açık tasnif esasına göre aşağıdaki fıkralarda belirtilen şekilde gerçekleştirilir.

Seçim yapılacak genel kurul toplantılarından en az onbeş gün önce seçime katılacak üye veya temsilcileri belirleyen listeler iki nüsha olarak o yer ilçe seçim kurulu başkanı olan hâkime tevdi edilir. Ayrıca, toplantıların gündemi, yeri, günü, saati ile çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususlar da belirtilir. Toplantı tarihlerinin, gündemde yer alan konular da göz önünde bulundurularak görüşmelerin bir cumartesi günü akşamına kadar sonuçlanması ve müteakip pazar gününün dokuz-onyedi saatleri arasında seçimlerin yapılmasını sağlayacak şekilde düzenlenmesi zorunludur. Birden fazla ilçe seçim kurulu bulunan yerlerde görevli hâkim il seçim kurulunca belirlenir.

Hâkim, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirtip incelemek suretiyle varsa noksanları tamamlattırdıktan sonra seçime katılacak üye veya temsilcileri belirleyen liste ile yukarıda belirtilen diğer hususları onaylar. Onaylanan liste ile toplantıya ilişkin diğer hususlar görevli ilçe seçim kurulu binası ile ilgili alt birlik veya Birliğin ilân yerinde asılmak suretiyle üç gün süre ile ilân edilir. İlân süresi içinde listeye yapılacak itirazlar hâkim tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin karara bağlanır. Bu suretle kesinleşen listeler ile toplantıya ilişkin diğer hususlar ilgili alt birlik veya Birliğe gönderilir.

Hâkim, kamu görevlileri veya aday olmayan üyeler arasından bir başkan ve iki üyeden oluşan bir seçim sandık kurulu atar. Aynı şekilde ayrıca üç yedek üye de belirler. Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda kurula en yaşlı üye başkanlık eder. Seçim sandık kurulu, seçimlerin Kanunun öngördüğü esaslara göre yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup bu görevleri seçim ve tasnif işlemleri bitinceye kadar aralıksız devam eder.

Dört yüz kişiden fazla üyesi bulunan alt birlik veya Birlikte her dört yüz kişi için bir oy sandığı bulunur ve her seçim sandığı için ayrı bir kurul oluşturulur. Yüze kadar olan üye fazlalığı sandık sayısında nazara alınmaz. Seçimlerde kullanılacak araç ve gereçler ilçe seçim kurulundan sağlanır ve sandıkların konacağı yerler hâkim tarafından belirlenir.

Genel kurullarda yapılacak seçimlerde toplantıya katılma hakkı olanlar imzalı yazı ile aday olabilir veya gösterilebilir. Seçimlerde aday olanların listeleri organlara göre ayrı ayrı olmak üzere tek liste hâlinde veya her organ için ayrı listeler hâlinde genel kurul başkanlık divanınca adayların soyadı alfabetik sırasına göre sıralanıp yeteri kadar çoğaltılarak o seçimde görevli hâkime mühürlenmek üzere verilir. Listedeki isimlerin yanına herhangi bir unvan veya işaret konulmaz. Genel kurul toplantılarına katılma hakkı olanları gösteren listede adı bulunmayan üye oy kullanamaz. Oylar, oy verenin kimliğinin alt birlik, Birlik veya resmî kuruluşlarca verilmiş kimlik kartı ile ispat edilmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin imzalanmasından sonra, oy verme sırasında sandık seçim kurulu başkanı tarafından verilen ilçe seçim kurulu mührünü taşıyan ve adayları gösterir listedeki isimlerin karşısına seçilecek organın asıl üyeleri kadarı işaretlenip ilçe seçim kurulu mührünü taşıyan zarflara konularak kullanılır. Bunların dışındaki kâğıtlara yazılan veya seçilecek organı oluşturan üye sayısından fazla adayın işaretlendiği oy pusulaları ile mühürsüz zarflardan çıkan pusulalar geçersiz sayılır.

Sayım ve döküm sırasında en fazla oy alanlar asıl üyeliklere diğerleri de aldıkları oy sırasına göre yedek üyeliklere seçilir. Oylarda eşitlik hâlinde kura çekilir. Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip seçim sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanakların bir örneği seçim yerinde asılmak suretiyle geçici seçim sonuçları ilân edilir. Kullanılan oylar ve diğer belgeler, tutanağın bir örneği ile birlikte üç ay süre ile saklanmak üzere ilçe seçim kurulu başkanlığına tevdi edilir.

Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar, hâkim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından hemen sonra hâkim, yukarıdaki hükümlere göre kesin sonuçları ilân eder ve ilgili alt birlik veya Birliğe bildirir. Hâkim, seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde usulsüzlük veya Kanuna aykırı uygulama nedeniyle seçimlerin iptaline karar verdiği takdirde, bir aydan az ve iki aydan fazla bir süre içinde olmamak üzere seçimin yenileneceği pazar gününü tespit ederek ilgili alt birlik veya Birliğe bildirir. Belirlenen günde yalnız seçim yapılır ve seçim işlemleri bu madde ile Kanunun öngördüğü diğer hükümlere göre yürütülür.

Görevli hâkim ve seçim sandık kurulu başkanı ile üyelerine 26.4.1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda belirtilen esaslara göre ödenecek ücret ve diğer seçim giderleri ilgili

alt birlik veya Birlik bütçesinden karşılanır. Seçimler sırasında seçim sandık kurulu başkanı ve üyelerine karşı işlenen suçlar Devlet memurlarına karşı işlenmiş gibi cezalandırılır.

Cezaî takibat

MADDE 37 – Alt birlikler ve Birliğin paraları ile para hükmündeki evrak, senet ve sair malları aleyhine suç işleyen ve bilanço, zabıtname, rapor ve diğer her çeşit kâğıt ve defterler üzerinde suç mahiyetinde değişiklik yapan veya bunları kasten yok eden organlara dâhil üyeler ile personel hakkında Devlet memurları hakkındaki cezalar uygulanır.

Muafiyet

MADDE 38 – Alt birlikler ve Birlik, 24.4.1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununa göre kurulan kooperatiflere sağlanan her türlü vergi ve harç muafiyetinden aynı koşullarla yararlanırlar.

Denetim

MADDE 39 – Bakanlık, alt birlikler ve Birliğin organları üzerinde idarî ve malî yönden gözetim ve denetim hakkına sahiptir.

Amaçları dışında faaliyet gösteren alt birlik ve Birliğin sorumlu organlarının görevlerine son verilmesine ve yerlerine yenilerinin seçilmesine, Bakanlığın veya buldukları yer Cumhuriyet Başsavcılığının istemi üzerine o yerdeki asliye hukuk mahkemesince basit usule göre yargılama yapılarak karar verilir ve dava en geç üç ay içinde sonuçlandırılır.

Ancak, millî güvenliğin, kamu düzeninin, suç işlenmesini veya suçun devamını önlemenin yahut yakalamanın gerektirdiği hâllerde gecikmede sakınca varsa, alt birlik ile Birlik, vali tarafından faaliyetten men edilebilir. Faaliyetten men kararı, yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını kırksekiz saat içinde açıklar, aksi hâlde, bu idarî karar kendiliğinden yürürlükten kalkar.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Orman bitki türlerine ilişkin hükümler

MADDE 40 – Bu Kanun hükümleri çerçevesinde orman bitki türlerine ilişkin olarak genetik kaynakların kaydı, tohumlukların üretilmesi, sertifikasyonu, ticareti ve piyasa denetimi iş ve işlemleri bir protokol çerçevesinde Çevre ve Orman Bakanlığına devredilir.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 41 – 21.8.1963 tarihli ve 308 sayılı Tohumlukların Tescil, Kontrol ve Sertifikasyonu Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

Diğer mevzuatla 308 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.

GEÇİCİ MADDE 1 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 308 sayılı Kanun ile ilgili mevzuat hükümlerine göre tescil edilen, üretim izni verilen ve ticarî sebze çeşit kayıt listesine alınan çeşitler, bu Kanun kapsamında kayıt altına alınmış sayılır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, 308 sayılı Kanun ile ilgili mevzuat hükümlerine göre özel sektör tarımsal araştırma kuruluşu olarak tescil edilen kuruluşların, araştırma ve ıslah yetkileri devam eder.

5 inci maddenin birinci fıkrası hükmü ile 7 nci maddenin birinci fıkrası hükmü, kayıtlı çeşidi bulunmayan bitki türleri ile kayıtlı çeşidi bulunmakla beraber Bakanlığın gerekli göreceği tohumluk çeşitleri hakkında bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl süre ile uygulanmaz.

Bu Kanunun uygulanması ile ilgili yönetmelikler, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde, Bakanlıkça hazırlanarak yürürlüğe konulur. Bu yönetmelikler yürürlüğe konuluncaya kadar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 308 sayılı Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

GEÇİCİ MADDE 2 – Bu Kanuna göre seçilmeye engel bir hâli olmayan gerçek ve tüzel kişiler, alt birlik kurucusu olmak istedikleri takdirde, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Bakanlığa başvurarak birer kuruculuk belgesi alırlar. Başvuru tarihinden itibaren bir ay içinde kurucu üyeler, Bakanlığın tespit edeceği merkezlerde beş üyeden oluşan birer geçici yönetim kurulu seçerler. Başvurularda Bakanlık, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte faaliyet gösteren dernek ve meslek kuruluşlarına öncelik tanır.

Bakanlıkça belirlenen merkezlerdeki geçici yönetim kurulları, geçici yönetim kuruluna seçildikleri tarihi takip eden bir ay içinde üye kayıt işlemlerini tamamlayarak 20 nci maddeye uygun olarak ilk genel kurullarını toplantıya çağırarak, organlarının seçimini gerçekleştirirler. 35 inci maddenin ikinci fıkrasının (b) bendi, organların ilk seçimlerinde uygulanmaz. Bu madde kapsamındaki alt birlikler, seçim sonuçlarını Bakanlığa bildirmekle tüzel kişilik kazanırlar.

En az üç alt birlik tüzel kişilik kazandıktan sonra Bakanlık, alt birliklerce seçilen Birlik Genel Kurulu temsilcilerini, Birlik organlarını seçmek üzere Ankara'da toplantıya çağırır. Birlik, organ seçimlerinin kesinleşmesiyle tüzel kişilik kazanır.

Bu madde kapsamına giren alt birlikler tüzel kişilik kazanıncaya kadar, alt birlik kurmak için gerekli olan ve bu Kanunda öngörülen hazırlık çalışmalarında ve temaslarda bulunabilir.

GEÇİCİ MADDE 3 – 233 sayılı Kanun Hükümünde Kararname kapsamında olup, kayıt altına alınmış çeşitlere ait tohumlukları üreten kamu kuruluşunun memur ve sözleşmeli personeline; bir yıllık tutarı onaltı yaşını doldurmuş işçiler için geçerli olan bir aylık brüt asgarî ücret tutarının üç katını geçmemek kaydıyla üretimi teşvik primi ödenebilir. Bu ödeme, kuruluşun tohumluk üretimine devam ettiği sürece ödenir ve damga vergisi hariç herhangi kesintiye tâbi tutulmaz. Bu şekilde ödenecek üretimi teşvik priminin ödeme dönemiyle bu ödemedен yararlanmaya ilişkin usul ve esaslar; personelin unvanı, görev mahalli ve elde edilen tohumluk satış hâsılatına katkısı dikkate alınarak Yüksek Planlama Kurulu tarafından belirlenir.

Yürürlük

MADDE 42 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 43 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.